

מקורות לעיון במס' גיטין: פרק האומר התקבל

דף יד

מ. זילברמן

טבת תשס"ט

(ג:ס) **לא חזרה שליחות אצל הבעל.** א] בגמ' נחלקו רב ור' חנינא אי אשה עושה שליח לקבל לה גיטה מיד שליח בעלה. לרב אינה עושה שליח או משום בזיון דבעל או משום חצרה הבאה לאחר מכאן ולר' חנינא עושה שליח. ואיתא בגמ' אמר רב נחמן אם איתא לדר' חנינא עבדי בה עובדא א"ל רבא ... והא לא חזרה שליחות אצל הבעל וכו', ע"כ. ונשאר הגמ' בספק אי לא חזרה שליחות אצל הבעל היא חיסרון בשליחות. וכך נפסק להלכה (אה"ע סי' קמא ס"א) דאם אמרה האשה לשליח בעלה הרי אתה שליח לקבלו לי הרי זו ספק מגורשת עד שיגיע הגט לידה.

ופירש"י (ד"ה לא חזרה) "שליח שחזר ונעשה שליח למי שנשתלח או ניתק משליחות הראשון עד שלא היה לו שהות לחזור אצל שלוחו ולומר עשיתי שליחותך ושליחות שאינה ראויה לחזור ולהגיד אינה שליחות". וכן פירשו התוס' (כד. ד"ה והא). באבני מילואים (סי' קמא סק"א) הסביר בדברי רש"י דהחיסרון בלא חזרה שליחות אצל הבעל היינו מצד שליחות להולכה, דכיון שניתק משליחותו אינו יכול לחזור לבעל ולומר עשיתי שליחותך, ולפ"ז אפ"י כשיגיע הגט לידה אינה מגורשת דנתקלקל כל השליחות (וזה דלא כפסק השו"ע). והעיר דהמ"מ (פ"ו גירושין הי"ג, הובאו דבריו בב"ש שם סק"א) פירש בע"א, דכתב "והספק הוא אם יכול זה האיש להיות נעתק משליחות הולכה שמינהו הבעל לשליחות קבלת האשה שהיא ממנה אותו עתה כיון שעדיין לא נגמר שליחות הבעל". הרי לדבריו עיקר החיסרון בלא חזרה שליחות אצל הבעל היינו דהשליח הזה אינו יכול להיות שליח לקבלה, אבל השליחות להולכה לא נתקלקל, ובכך אם יגיע הגט לידה תהיה מגורשת ממה נפשך, וכפסק הרמב"ם והשו"ע.

ב] בחי' רבינו קרשקש (כד. ד"ה והא) כתב בהא דלא חזרה שליחות אצל הבעל, "ונמצא כשהיא מקבלת הגט מעצמה אין כאן שליח, דכבר כלתה שליחות הבעל, וה"ל כטלי גיטך מעל גברי קרקע". ואפשר לדבריו עיקר החיסרון הוא בנתינה. וכך כתב המחנה אפרים (שלוחין סי' ד) דאין זה חיסרון בשליחות בכל התורה כולה אלא בגיטין היכא דבעינן נתינה מיד הבעל או מיד שלוחו. וכן הביא בשם הרא"ה. ולהלכה נחלקו בזה הש"ך והנתיבות (חו"מ ריש סי' קפה, ע"ש ובנו"כ) אי שייך לא חזרה שליחות אצל הבעל בשטר מתנה וכדומה.

(ג:ס) **עדות למינוי שליח לקבלה.** תנן האשה שאמרה התקבל לי גיטי צריכה שתי כיתי עדים שנים שאומרים בפנינו אמרה ושנים שאומרים בפנינו קבל וקרע, ע"כ. ולענין שליח להולכה נחלקו הראשונים. דהרא"ש (פ"ד ה"א) הביא ירושלמי דעשה שליח להוליך את הגט צריך ליתנו לה ולהחזיקו לפני שנים. אך הרמב"ם (פ"ו גירושין ה"ד) פסק דאין שליח להולכה צריך עדים. וצ"ב בדעת הרמב"ם מ"ש שליח לקבלה דצריך עדים מדינא דמשנה ומ"ש שליח להולכה דא"צ עדים.

כתב הר"ן (קידושין כג: בדפי הרי"ף, הו"ד בכ"מ פ"ו גירושין ה"ד) דשליח להולכה נאמן בלי עדים כיון דיוצא הגט מתחת ידו, דזה מוכיח דהימניה הבעל, וכטעם רב חסדא בסוגיין דבעל אומר לפקדון ושליש אומר לגירושין השליש נאמן. [ועי' בחי' הגר"ח פ"ו גירושין מה שחילק בין שליח לקבלה ושליח להולכה לענין עדות לקיום הדבר לעומת עדות לבירור הדבר.]

הקה"י (גיטין ס"י יז אות ב) הסביר החילוק בין שליח לקבלה לבין שליח להולכה על דרך חילוק בדין אין דבר שבערוה פחות משנים. דהיכא דיש עדות הנוגע לדין ערוה אבל אינו מתיר או אוסר את הערוה בדרך ישיר א"צ שנים (עי' נתיבות המשפט חו"מ ס"י כח סק"ז). ובסוגי' בריש המסכתא דבשליח המעיד על הגט בפני נכתב ובפני נחתם חשיב כדבר שבערוה, אף דאין עדותו מעיד על דבר שבערוה בדרך ישיר אלא על כשרות הגט, הפירוש הוא דעצם חלות הגט מיקרי דבר שבערוה. ולפ"ז מובן החילוק בין שליח לקבלה לבין שליח להולכה, דהשליח לקבלה נשתלח לעשות מעשה הקנין דגירושין ועל ידיו נעשה חלות הגירושין, דעל ידי קבלתו ניתרת האשה, דהויא דבר שבערוה, ולכן צריך עדים. משא"כ בשליח להולכה דאין הוא נעשה המגרש והמתיר, ולכן א"צ עדים.

(סב:) **שליח להבאה.** במח' הראשונים אי אשה יכולה למנות שליח להבאה להוליך גט מבעלה עי' רמב"ם פ"ו גירושין ה"ד ורש"י ב"מ עו. ד"ה ה"ג הבא. באופי שליח להבאה עי' ר"ן כח. בדפי הרי"ף בסוף העמוד ואמרי משה ס"י כ אות א ד"ה מצינו. וע"ע ב"ש ס"י קמא ס"ק נ"ט ותו"ג שם לסע' מג.

ניתן ליבחן על מס' גיטין לב. - נא: החל מר"ח שבט הבעל"ט. נא לגשת אלי ליתר פרטים.

החבורה הראשונה תתקיים אי"ה בליל יום שני אור לב' שבט אחרי תפילת מעריב

הנושא – שליח להבאה (סב:)

עיקר תוס' פרק התקבל

(סב:) האומר
(סג:) הכל
(סד:) בעל, שליש, מתיב, ר"א, אסור
(סד:) הני מילי
(סד:) נערה, וכל שאינה, שאני
(סה:) ופדו
(סה:) גיטא
(סו:) כדי, וליחוש, אמר לשנים
(סו:) כתב ידן, הא כתב, מתניתין
(סז:) אמרו